

Irena Jakimowicz

W związku z artykułem "Na marginesie wystawy Józefa Szermentowskiego. Poprawki i uzupełnienia", "Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego", t. VII, 1971, s. 339-352

Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego 9, 619-624

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DO REDAKCJI

W ZWIĄZKU Z ARTYKULEM NA MARGINESIE WYSTAWY JÓZEFA SZERMENTOWSKIEGO. POPRAWKI I UZUPEŁNIENIA („Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego”, t. VII, 1971, s. 339—352).

Pragnę na tym miejscu sprostować i uzupełnić niedociągnięcia redakcyjne w zakresie tekstu oraz pomyłki i opuszczenia w materiale ilustracyjnym, które utrudniają czytelnikowi prześledzenie wywodów atrybucyjnych, jakim w dużej mierze poświęcony jest artykuł.

Odnotowane na s. 344 zakupy prac Szermentowskiego, dokonane już po wydrukowaniu katalogu wystawy tego artysty, jaka miała miejsce w Muzeum Świętokrzyskim w 1969 r., należy uzupełnić pozycjami zawartymi w *Kronikach muzealnych* za r. 1969 (s. 415) i za

r. 1970 (s. 449). Te pominięte w moim wykazie nabytków prace należy identyfikować z następującymi pozycjami katalogu wystawy:

Widok na Karczówkę, kat. II, 33

Kościółek wiejski, kat. II, 22

Studium drzew, kat. I, 40

Pejzaż z okolic Ojcowa(?), kat. I, 66.

Ponadto omówiony przeze mnie na s. 346 *Krajobraz wiejski z rzeczką* (il. 5) jest identyczny z wymienionym w *Kronice* na s. 449 obrazem *Chata nad rzeką*.

Ze szkodą dla tekstu zostały też pominięte następujące integralnie wiążące się z nim ilustracje.

Dwa rysunki Alfreda Schouppé o tym samym motywie — *Z Doliny Kościeliskiej w Tatrach*. Jeden stanowi własność Muzeum Narodowego w Krakowie (nr inw. III-r.a. 5752), gdzie uchodzi za pra-

Ryc. 1. A. Schouppé *Z Doliny Kościeliskiej w Tatrach*, Muzeum Narodowe w Krakowie, nr inw. III - r. a. 5752

cę J. Szermentowskiego, drugi — z właściwą atrybucją — jest własnością Muzeum Narodowego w Warszawie (nr inw. 161325). Zestawienie ilustracji miało być argumentem uzupełniającym wywód słowny na s. 340.

Opuszczono omówiony na s. 345—346 *Krajobraz z Kielecczyny*, który, jako własność L. Kutrzeby, był eksponowany poza katalogiem. Obecność ryc. 3 — akwarelowego *Pejzażu z Bodzentyna*, znanego dziś tylko z reprodukcji — byłaby zrozumiała jedynie w zestawieniu z pominiętą reprodukcją tego obrazu.

Pominięto również omówiony na s. 349—350 obraz *Wesele chłopskie w sianach* oraz zaginiony ze zbiorów Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych *Pejzaż* z 1860 r., których reprodukcje miały stanowić argumenty przemawiające na

rzecz autorstwa Szermentowskiego obrazu *Powrót z pola* z ok. 1858 r. (s. 350—351), uważanego dotąd w Muzeum Świętokrzyskim za pracę F. Kostrzewskiego (s. 394—395). W dodatku z samego *Powrotu z pola* został tylko podpis pod ryc. 7; reprodukowano bowiem pomyłkowo akwarelowy *Pejzaż z drogą* z ok. 1865 r., będący własnością Muzeum Świętokrzyskiego (nr inw. S/1022, kat. II, 31, il. 38).

Na marginesie jeszcze jedno drobne wyjaśnienie. Mój artykuł *Józef Szermentowski w kręgu mecenatu Tomasz Zięlińskiego* (s. 257—269) jest tekstem referatu wygłoszonego na konferencji naukowej poświęconej twórczości Szermentowskiego, która odbyła się w Muzeum Świętokrzyskim 10 grudnia 1969 r., a została omówiona na s. 412. Wkradła się

Ryc. 2. A. Schouppé *Z Doliny Kościeliskiej w Tatrach*, Muzeum Narodowe w Warszawie, nr inw. 161325

Ryc. 4. J. Szermentowski *Wesele chłopskie w saniach*, wł. J. Polański w Łodzi

Ryc. 3. J. Szermentowski *Krajobraz z Kielecczyny*, wł. L. Kutrzeba w Kielcach

Ryc. 5. J. Szermentowski *Powrót z pola*, Muzeum Świętokrzyskie, nr inw. 1639

Ryc. 6. J. Szermentowski *Pejzaż, 1860*, zaginiony; wg kliszy fot. w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie

tam ponadto niecisłość w sprawozdaniu z dyskusji przy mojej wypowiedzi. Z faktu, że większość spuścizny Szermentowskiego została sprowadzona do Polski, nie wynika, by wszystkie prawie obrazy artysty były do obejrzenia na kieleckiej wystawie. Prace malowane przed 1860 r. w dużej mierze rozproszyły się po Polsce i częściowo zaginęły. Część obrazów, choć raczej niewielka, została kupiona za granicą jeszcze za

życia artysty, część prac do dziś nie odnalezionych znamy tylko z reprodukcji i drukowanych wzmianek. Choćby w przybliżeniu nie wiemy, ile mógł artysta wykonać akwarel i rysunków. Nawet ze 108 ujętych katalogiem prac, które były autorce dostępne w okresie powojennym, 29 nie znalazło się na wystawie.

Irena Jakimowicz